

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛІСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет права, публічного управління
та національної безпеки
Кафедра економічної теорії,
інтелектуальної власності та публічного
управління

Кваліфікаційна робота
на правах рукопису

ЛОПАЧУК СЕРГІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ
(прізвище, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти)

УДК: 332.142.6:061.1
(індекс)

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

**РОЛЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ У ФОРМУВАННЯ
СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ
ГРОМАД**
(тема роботи)

281 «Публічне управління та адміністрування»
(шифр і назва спеціальності)

Подається на здобуття освітнього ступеня магістр
кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання
ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне
джерело

С.О. ЛОПАЧУК
(підпис, ініціали та прізвище здобувача вищої освіти)

Керівник роботи:
ІВАНЮК Ольга Володимирівна
(прізвище, ім'я, по батькові)

кандидат економічних наук, доцент
(науковий ступінь, вчене звання)

Висновок кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління

за результатами попереднього захисту: **ЛОПАЧУКА Сергія Олександровича**
допущено до захисту.

Протокол засідання кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління № ____ від « ____ » грудня 2022 р.

Завідувач кафедри економічної теорії, інтелектуальної власності та публічного управління

к.е.н., професор _____
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Валентина ЯКОБЧУК

(власне ім'я та прізвище)

« ____ » грудня 2022 р.

Результати захисту кваліфікаційної роботи

Здобувач вищої освіти **ЛОПАЧУКА Сергія Олександровича** захистив
(прізвище ,ім'я, по батькові)

кваліфікаційну роботу з оцінкою:

сума балів за 100-бальною шкалою _____

за шкалою ECTS _____

за національною шкалою _____

Секретар ЕК

_____ - _____
(науковий ступінь, вчене звання)

(підпис)

Настасія ПУГАЧОВА

(власне ім'я та прізвище)

АНОТАЦІЯ

ЛОПАЧУК С.О. Роль національної поліції у формування системи публічної безпеки територіальних громад – Кваліфікаційна робота на правах рукопису. Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування» усіх форм навчання. – Поліський національний університет, Житомир, 2022.

В дослідженні доведено, що роль національної поліції у формуванні публічної безпеки територіальних громад в умовах воєнної агресії стикається з цілим рядом проблем і ризиків, тому необхідна модернізація механізмів публічного адміністрування в напрямку посилення ступеня відповідальності органів публічної влади, та інститутів громадянського суспільства.

Зроблено акценти на національній безпеці України та її розвитку, що передбачає розвиток суспільства, нормативно – правове забезпечення в умовах воєнного стану та формування національної безпеки країни.

Ключові слова: пріоритети, національна безпека, воєнна агресія, нормативно – правове забезпечення, модернізація, публічне управління.

SUMMARY

LOPACHUK S. The role of the national police in the formation of the system of public security of territorial communities - Qualification work on the rights of the manuscript. Qualification work for obtaining a master's degree in the specialty 281 "Public management and administration" of all forms of education. – Polis National University, Zhytomyr, 2022.

The study proved that the role of the national police in the formation of public security of territorial communities in the conditions of military aggression faces a number of problems and risks, therefore the modernization of public administration mechanisms in the direction of increasing the degree of responsibility of public authorities and civil society institutions is necessary.

Emphasis is placed on the national security of Ukraine and its development, which involves the development of society, regulatory and legal support in the conditions of martial law and the formation of national security of the country.

Key words: priorities, national security, military aggression, regulatory and legal support, modernization, public administration.

ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. СУТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	
1.1.Зміст національної безпеки України	
1.2. Нормативно – правове забезпечення національної безпеки України	9
1.3. Основні загрози національної безпеки	10
РОЗДІЛ 2. НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ ЯК СУБ'ЄКТ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	14
2.1. Місце національної поліції в формуванні національної безпеки країни	14
2.2. Функції національної поліції України	15
2.3. Формування безпечного середовища в країні	16
РОЗДІЛ 3. РОЛЬ ТА НАПРЯМИ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	17
3.1. Сучасні загрози національної безпеки України	17
3.2. Роль національної поліції України в забезпеченні інформаційної безпеки держави	20
3.3. Особливості роботи національної поліції України в умовах воєнного стану	22
ВИСНОВКИ	24
СПИСОК ВИКОРСИТАНИХ ДЖЕРЕЛ	26
ДОДАТКИ	27

.

ВСТУП

В українському суспільстві відбуваються докорінні зміни, в економічному, політичному, та ідеологічному сферах формування, що закономірно впливають на формування процесу нових взаємовідносин між державою та громадянським суспільством. Поліція та її діяльність - це орган правопорядку. У ст. 5 Закону «Про Національну поліцію» відзначається, що поліція у процесі виконання своїх обов'язків має взаємодію з органами правопорядку та іншими структурами державної влади, з органами місцевого самоврядування згідно закону та інших нормативно-правових актів. [2]. Серед принципів функціонування Національної поліції можна вважати також принцип взаємодії з населенням. Поліція надає інформацію органам влади та управлінню, населенню, засобам масової інформації щодо своєї діяльності, про становище публічного порядку та заходи які його зміцнять, яке має особливе значення в контексті європейської інтеграції України. Одна із складових процесу реформації це вдосконалення правоохоронної функції держави, яка має реалізуватися органами Національної поліції України (далі – НП України). Проблеми що існують у сфері взаємодії правоохоронних органів із населенням мають підтвердження результатами соціологічних опитувань. На сьогоднішній день українським суспільством мають широке використання зарубіжні надбаня в сфері охорони публічного порядку. Європейські країни роками накопичували цінний досвід, який має взаємодію правоохоронних органів із населенням. В країнах Європейського Союзу поліція має більше підтримки із боку населення, ніж українські правоохоронці. Українським поліцейським слід активніше використовувати досвід, а іноді знання іноземних правоохоронців. Саме закон України «Про Національну поліцію» визначає засади, критерії та напрями однієї з найбільш масштабних і важливих проведених реформ у сфері правоохоронної діяльності в українській правовій системі з часів набуття Україною незалежності. Вміння співробітників поліції налагодити взаємовідносини з людьми які представляють громадські

правоохоронні формування є важливим критерієм оцінки їхнього професійного рівня та правової культурної етики.

РОЗДІЛ 1. СУТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

1.1. Зміст національної безпеки України.

Національна безпека України (НБУ) — це комплекс заходів законодавчих та організаційних, які мають спрямовуватись на постійний захист життєво важливих інтересів людей та громадян, суспільства і держави, який забезпечує сталий розвиток суспільства, своєчасно виявляти, запобігати та безпечно нейтралізувати реальні та потенційні загрози у національних інтересах у сфері правоохоронної діяльності, боротьба з корупцією, прикордонна діяльність та оборона, міграційна політика, охорона здоров'я, освіта і наука, науково-технічна та інноваційна політика, культурний розвиток населення, безпечне висловлювання думки та інформаційна безпека, соціально-пенсійне забезпечення, житлові, комунальні господарства, ринок фінансових послуг, захищені права власності, фондових ринків та обігу цінних паперів, податкові бюджетні та митні політики, торгівля та підприємницька діяльність, ринкок банківських послуг, інвестиційна політика, ревізійна діяльність, монетарна та валютна політика, захист інформації, ліцензування, промисловість та сільське господарство, транспорт і зв'язок, інформаційна технологія, енергозбереження та енергетики, безпечна робота природних монополій, користування надрами, земельними та водними ресурсами, корисними копалинами, захист екології і довкілля та інших сферах державного управління при виникненні негативних тенденцій до створення потенційних чи реальних загроз національним інтересам.

Основні напрямки роботи національної безпеки України:

- Національні інтереси — є життєво важливими матеріальними, інтелектуальними та духовними цінностями людей України що є носієм суверенітету і єдиним джерелом влади в Україні, потреби які необхідні

суспільству і державі, коли відбувається їх реалізація тоді гарантується державний суверенітет України та інтенсивно - прогресивний розвиток;

- Загрози національній безпеці — це загрози, які мають потенційні або можливі явища чи фактори, які є небезпечними і загрожують життєвим інтересам що важливі для України;

- Військова державна організація — це є певна кількість органів державної влади, військових формувань, які створенні відповідно до законів України, робоча діяльність та відповідальність яких перебуває під демократичним цивільним контролем із боку людства і безпосередньо направлення захищати Україну як державу зовні та з середини;

- Органи правопорядку — це органи державної влади, на них покладено Конституцією і законами України здійснення функцій охорони порядку.

Національна безпека та її об'єкти

Відповідно ст 3. Закону України «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 об'єктами національної безпеки є [3]:

- Громадянство та людина — це конституційний захист та свобода слова;

- суспільство — це духовні моральні-етичні, культурно-історичні, інтелектуальні та матеріальні цінності, інформаційне забезпечення і природа навколишнього середовища, корисні копалини та інше;

- держава — це впершу чергу цілісність території, недоторканість, виконання та дотримання конституції.

Основними принципами забезпечення національної безпеки є:

- Свобода людей, право вільно розмовляти та правовий захист;
- Верховенство права;
- Пріоритет мирного вирішення конфлікту;
- Проведення своєчасних заходів, щодо захисту якщо є потенційні загрози;

- Повноваження мають бути розподілені серед органів державної влади щодо забезпечення національної безпеки;

НБУ – запроваджується по шляху що проводиться виваженням державної політики у прийнятті програм та стратегій розвитку в економіці, у війсьній підготовці, науково-технологічній сфері розвитку.

Вибираються певні засоби та шляхи конкретного забезпечення національної безпеки України що є обумовленою необхідністю своєчасного вживання заходів, адекватних характеру і масштабам загроз національним інтересам.

1.2. Нормативно – правове забезпечення національної безпеки України.

Забезпечення національної безпеки це є система упорядкованості, підтримка правової, нормативного забезпечення та упорядкованості системи.

Нормативна база являє собою функціонально - організаційний образ системи національної безпеки, який упорядкований юридичною мовою, та має її цільове призначення. При цьому правові норми повиння забезпечувати моделювання системи національної безпеки, її підсистем, норми та форми її функцій, організацій та інформаційних підструктур та безпосередньо структур, та виконувати інформаційну функцію.

Вихідна, що управляє, правовою інформацією для точного функціонування системи національної безпеки - Конституція України, потім закони та підзаконні нормативні акти, без яких ніяк, керуючись якими функціональні завдання суб'єктів сил державного і недержавного зачення, що забезпечують національну безпеку в цілому, і по окремих її рівнях управління .

Нормативно-правове забезпечення національної безпеки це мається на увазі створення певної підтримки в організації конструктивної характеристики

в системі національної безпеки за допомогою упорядного впливу нормативно-правових засобів.

У систем нормативно-правового забезпечення національної безпеки присутні закони та підзаконні нормативні акти, що мають використовувати нормативноправове поле для роботи національної безпеки і її роботи за своїм призначенням.

А саме йдеться - Конституція України, Закони країни „Про основи національної безпеки України”, закони України, накази та розпорядження Президента України, міжнародні правові акти, в яких вказано забезпечення як національної, так і регіональної та міжнародної безпеки, різні уповноваження та розпорядження Кабінету Міністрів України, що зазначають компетенцію суб'єктів системи, що забезпечує національну безпеку, а також відомчі нормативні акти у формі наказів, директив, постанов, положень, статутів, правил, інструкцій [4].

Згідно зі ст. 2 Закону України «Про основи національної безпеки України» право основи у сфері національної безпеки України виконують Конституція, та закон країни, міжнародні різні договори, погодження на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, а також видані на виконання законів інші нормативно-правові акти [5].

1.3. Основні загрози національної безпеки.

Особливе місце відводиться системі забезпечення національної безпеки. В нинішніх умовах для України це не є небезпідставно, адже виникла загроза, пов'язана, наприклад, із повномасштабним вторгненням росії та певним тиском збоку потужних іноземних держав вимагає негайного реагування. Держава має відстоювати та забезпечувати національні інтереси, для успішного ведення законодавчих реформ та успішного політичного процвітання.

Не останє місце займає інститут по забезпеченню національної безпеки і оборони що має важливе місце у сфері відстоювання національних інтересів та захисту державного суверенітету, коли відсутність цієї системи унеможливить надійний захист основ, базису національної безпеки, а з часом це може призвести до фатальних, часто невиправних наслідків.

Система забезпечення національної безпеки України (СЗНБ) створена і розвивається згідно Конституції України та нормативно-правових актів, що регулюють відносини у суспільстві та сфері управління національною безпекою.

В кожній системі є певні недоліки, але потрібно усвідомлювати, та визнати що ціна певного недоліку може бути високою, яка відібеться на роботі усього механізму цієї системи.

В аналітичній доповіді Національного інституту стратегічних досліджень зазначено: «Система забезпечення національної безпеки України виявилася неспроможною ефективно протистояти російській агресії. Державна система захисту критичної інфраструктури в системі забезпечення національної безпеки у секторі безпеки та оборони є основним складовим елемент системи забезпечення національної поліції донині немає остаточної сформованості і готовності діяти в єдиній структурі. Значна частина озброєння, військової техніки та об'єктів є застарілими морально та фізично. У системі управління військовими та правоохоронними органами, розвідувальне бюро, матеріально-технічне, кадрове та в цілому забезпечення намагаються відповідати вимогам нинішніх військових загроз».

Чинники що є визначальними, впливають на стан національної безпеки України, в першу чергу внутрішньополітична обстановка, зовнішньополітичний курс та продуманна державна політика в секторі безпеки. Це і будуть пріоритети-орієнтири забезпечення національної безпеки, однак їх перелік безкінечний. Але зі зміною геополітичної ситуації, певним розвитком економіки, глобалізації та інших процесів, які є причиною злетів та падінь, це змінні пріоритети будуть, а відтак і шляхи реформування також.

Як бачу я, простого чіткого визначення загроз та викликів для гарного реформування є недостатньо, необхідно більше удосконалювати та модернізувати певні схеми системи удосконалення національної безпеки під конкретним впливом пріоритетів, обставин що вимагають. І тільки тоді можна буде сказати про успішність застосування тих чи інших шляхів реформування системи.

На даний час для України актуально зосередити реформування СЗНБ у таких сферах: зовнішньополітична, у сфері держбезпеки, у воєнній сфері і сфері безпеки Державного кордону України та інші. Отже виділено такі шляхи реформування.

У зовнішньополітичній сфері:

- гарантії нейтралізації зовнішньої загрози національним інтересам та умов що виникають, забезпечення Україні гідного геополітичного статусу як рівноправного суб'єкту у міжнародних відносинах;

- міжнародних інституцій, та приєднання до них, які є засновані на добродійних цінностях, та участь у їх діяльності це частина Стратегії, яка визначає пріоритет євроатлантичного напрямку України;

У сфері державної безпеки:

- боротьба з екстремізмом, тероризмом, організованою злочинністю і корупційною схемою;

- повна безпека громадян, суспільства і держави;

- удосконалення законодавства, що є на даний час та організаційно-правових механізмів по боротьбі зі злочинним тероризмом, організованим злочинністю та корупцією.

У військовій сфері та ілісності безпеки Державного кордону України:

- гідна охорона територій України від збройної агресії, забезпечення цілісності кордонів;

- сталість стабільного і ефективного виконання своїх функцій Військової організації держави як важливої складової стабільності у державі, вирішуючого фактора зміцнення її суверенітету і національної безпеки;

- підготовка та реалізація програми розвитку Збройних сил України, гідне озброєння та військова техніка.

РОЗДІЛ 2.

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ ЯК СУБ'ЄКТ ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

2.1. Роль національної поліції в формуванні безпеки

У роботі проаналізовано системні ролі Національної поліції України, яка формує безпечне середовище для кращого життя населення через вирішення низки правових та практичних та прикладних задач, обумовлених деякою недосконалістю доктринального та нормативно-правового вимірів ідентифікації предмету магістерського дослідження. Можемо сказати, Україна що в умовах становлення правової держави, функціонування державного механізму скеровано забезпечує публічну безпеку в реалізації компетенції владних інститутів. Важливу роль у даному забезпеченні режиму публічної безпеки, має діяльність правоохоронних органів, тобто Національна поліція, в цього органу є важлива місія – виконання превентивних та правозастосовних заходів щодо дотримання режиму виконання правомірності суспільних відносин на базовому рівні соціальних обставин. За даними результатів узагальнення національного законодавства України, а саме наукових досліджень, які стосуються особливо питань діяльності Національної поліції України, встановлена відсутність певного підходу до вирішення особливо важливих питань, які істотно виражають ефективність запровадження практичної діяльності інститутом правоохорони. За спеціальними науковими дослідженнями видно відсутність гомогенної концепції ідентифікації небезпек життєдіяльності населення, за наслідками яких, було створено модель певних небезпек, виникненням яких обумовлена соціальними процесами різного роду. Зазначу, що своєчасна взаємодія влади та суспільства це запорука політичної сталості та розвитку стабільності в державі, проблеми, які виникають час від часу у розвитку української державності неможливо вирішити без підтримки суспільства. Це касається й державного інституту -Національної поліції України. Було

проведено комплексні та системні експериментні дослідження міжнародного досвіду у сфері діяльності організації поліції у сфері забезпечення безпечного середовища, та було обґрунтовано певні недоліки сучасного адміністративно - правового виміру організації діяльності Національної поліції України, та запропоновано методи їх усунення через врахування наявного міжнародного досвіду.

2.2. Функції національної поліції України

Національна поліція України — це орган у центральній виконавчій владі, який надає охоронну діяльність суспільства, що забезпечується шляхом охорони прав і свободи людини, протидіяльності злочинам, дотриманням публічного порядку та громадської безпеки. Діяльність Національної поліції керується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ, що погоджено законом країни. Функції поліції визначаються в наступному: захисті життя, здоров'я, правовій свободі громадян України, громадян інших країн, осіб що не мають громадянства; для припинення злочинів, безпечного громадського перебування, та власності різного характеру. Поліція безпосередньо підпорядковується Президенту України та Міністру внутрішніх справ, а також керівники територіальних громад Міністерства внутрішніх справ і керівники, які безпосередньо виконують роботу покладену на поліцію. Виконуючи свої посадові обов'язки, Національна поліція керується Конституцією, міжнародними договорами України, Законом «Про Національну поліцію» та іншими законами України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, а також виданими відповідно до них актами Міністерства внутрішніх справ України, іншими нормативно-правовими актами. Національна поліція була створена, як центральний орган виконавчої влади утворена Постановою КМ України від 2 вересня 2015 р. № 641. 15 березня 2018 року Верховна рада України прийняла закон № 4670 «Про Дисциплінарний статут Національної

поліції України», який підтримав 251 народний депутат. Дисциплінарний статут Національної поліції України визначає сутність службової дисципліни в Національній поліції, повноваження поліцейських та їх керівників з її дотримання, види заохочень і дисциплінарних стягнень, а також порядок їх застосування та оскарження. [2;4].

2.3. Формування безпечного середовища в країні.

Стан захищеності особи чи групи, наявність способів задоволення потреб особистості та захисту її прав - це безпека. Міністерство освіти і науки України поінформувало про особливості організації навчального процесу у 2022/2023 році, зокрема про те, що керівники освітніх закладів особисто відповідатимуть за створення безпечних умов для учнів чи студентів і всіх працівників. Для створення безпечного освітнього середовища, це першочергове завдання освітнього закладу, що повинно реалізувати безпечні та не шкідливі умови навчання у військовому стані чи під час війни. Важливо абітурієнтам опанувати правила безпечної поведінки у стінах вищу. В першу чергу повинні бути безпечними будівлі вищу, має бути укриття або приміщення, де безпечно перебувати під повітряних тривог. Такі приміщення повинні бути обладнанні так, щоб можна було далі проводити лекцію чи заняття. Обов'язково мають бути розроблені інструкції про те, як і де ховатись під час повітряної тривоги, як діяти у разі обстрілу. Всі мають знати ці інструкції та дотримуватись їх.

РОЗДІЛ 3.

НАПРЯМИ ПОКРАЩЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.

3.1. Сучасні загрози національної безпеки України

В теорії національної безпеки особливе місце посідає система забезпечення національної безпеки. У наш час для України це небезпідставно, адже коли виникають загрози, пов'язані, наприклад, як повномасштабне вторгнення росії, це вимагає негайного реагування. Мають бути повністю забезпечені національні інтереси, які повина відстоювати наша держава. Ключ до успішного ведення політики, власні національні інтереси, визначення пріоритетів та реформування законодавства. Не останнє місце в обороні та національній безпеці займає інститут забезпечення національної безпеки, це захищеність державного суверенітету, національних інтересів. Якщо відсутня така система тоді надійний захист вище перерахованого є ненадійним та призводить до невиправних наслідків. Відповідно до Конституції України та інших правових актів створюється система забезпечення національної безпеки України, що регулюють суспільні відносини. Цілком справедливо та закономірно що в кожній системі, всередині, можуть існувати певні недоліки, але слід зауважити що ціна недоліку може бути високою, що позначиться на усій системі. В Національному інституті стратегічних досліджень, а саме у аналітичній доповіді сказано: «Система забезпечення національної безпеки України виявилася неспроможною ефективно протистояти російській агресії. Безпека та оборона в системі забезпечення національної безпеки це основний складовий елемент, який донинішнього часу є остаточно не сформований, але проходить певні рівні вдосконалення завдяки іноземним партнерам. Більша частина озброєння, військової і спец техніки недосконалу та застарілу для нашого нинішнього часу. Національна поліція, військові, розвідувальні органи, проходять вдосконалення та навчання на певних рівнях» [6]. СЗНБ – це досягнення цілей у національній безпеці, запобігання загроз потенційних, та

відвернення реальних. Найперший крок до успішного реформування та пріоритетів СЗНБ це визначення загроз що має мету захистити та відвернути потенційні. Наразі це:

- посягання держави агресора на державний суверенітет і територіальну цілісність (конфлікт на сході та анексія Криму і не тільки);
- хакерські атаки;
- наслідки фінансової та економічної кризи у світі;
- та багато іншого.

СЗНБ це сукупність структур, які взаємодіють між собою в процесі формування правового поля, прийнятті політичних рішень та сфері забезпечення національної безпеки. В даній структурі є підсистема функцією якої є прийняття та розробка управлінських рішень в державі щодо реалізації національної безпеки політики, формування правового поля.

Основний чинник, що впливає на стан національної безпеки України, це внутрішньополітичні обставини, зовнішньо-політичний курс та ефективність впровадження державної політики в безпечному секторі. Це і є пріоритети-орієнтири для забезпечення національної безпеки, та перелік їх не вичерпний.

На моє бачення, чіткого визначення загроз та викликів для успішного реформування видається замало, необхідно удосконалювати завдання системи забезпечення національної безпеки під конкретним впливом сукупності тих пріоритетів, врахування яких вимагає певна обстановка чи обставини. А тільки тоді можна сказати про успішність застосування шляхів реформування системи.

Аналізуючи чинники розвитку обстановки та наявних внутрішніх політичних проблем, необхідно нагально сформувати систему захисту національних інтересів держави, яка мала б реагувати на сучасні загрози. Отже вважаю за доцільне проведення реформ.

На даний час для нашої держави України необхідно реформування СЗНБ у сферах, а саме: держбезпеки, Державний кордон, воєнна сфера, зовнішньополітична.

У зовнішньо-політичній сфері:

- повинні бути стабільні гарантії нейтралізації загроз зовні національним інтересам та умов що виникають, забезпечення Україні гідного значення політичного статусу у системі міжнародних відносин;
- приєднання до міжнародних інституцій, що запровадженні на гідних цінностях, прийняття участі у їх діяльності є частиною Стратегії, яка є пріоритетом інтеграції України в євроатлантичну;
- забезпечення від небезпечних зовнішніх впливів законотворчого процесу, з боку фондів, центрів, PR-агенцій, мас-медіа, які отримують фінансування з-за кордону.

У сфері державної безпеки:

- боротьба з екстремізмом і тероризмом що впливають на політику, злочинністю і корупцією, яка може організовуватись;
- громадянської безпеки на державному рівні;
- вдосконалення законодавства та організаційно-правових схем боротьби зі терористичними злочинами які спрямовуються, злочинними організаціями.

У військовій сфері та безпеці Державного кордону України:

- гідна охорона території України від збройних агресії, цілісність кордонів;
- забезпечення функцій Військової організації держави як найважливішої складової загальної стабільності у державі, що є вирішальним фактором зміцнення її суверенітету і національної безпеки;
- програм розвитку Збройних сил України, озброєнням та військовою технікою.

Державою постійно здійснює пошук шляхів системного реформування поновлення національної безпеки і у інших напрямках національної безпеки.

Розвідка це важливі суб'єкти забезпечення національної безпеки і оборони України вони постійно приймають участь у формуванні, реалізаційній підтримці державної політики в питаннях національної безпеки і оборони у зазначених законодавчих сферах. Законодавство України визначає

повноваження розвідки та розвідувальних органів. Їх діяльність у захисті національної безпеки України має належні законодавчі засади. Ухвалено низку законів, нормативно-правових актів на їхню діяльність та функціонування розвідки в Україні виражених в чітко окресленому правовому полі, які є в законодавстві держави з урахуванням на специфіку їх діяльності.

Я вважаю, роль розвідки що забезпечує систему національної безпеки важко переоцінити: вона рахується необхідним елементом у захисті національних інтересів країни. Розглянемо основний законодавчого акта, що врегульовує роботу розвідки — Закону «Про розвідувальні органи України». Він трактує, що «на розвідувальні органи України покладається здійснення спеціальних заходів, які спрямовані на підтримку національних інтересів і державної політики України в економічному, політичному, військовому, технічному, екологічному та інформаційному розвитку, зміцнення обороноздатності, економічного і науково-технічного, захисту та охорони державного кордону» [7].

Зовнішня розвідка, що діє, тобто спецагенти, стають у нагоді при формуванні системи забезпечення національної безпеки а саме, наприклад, боротьба з організованою злочинністю, тероризм, вжиття заходів щоб не сталася зовнішня загроза національній безпеці України, у тому числі у кіберпросторі, життю, здоров'ю її людей та об'єктам, що знаходяться у державній власності за межами України, та захистом державних інтересів.

3.2. Діяльність національної поліції України в умовах військового часу

Під час дії воєнного стану, поліція має право здійснювати конвоювання осіб, що затримані за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, взятих під варту, обвинувачених або засуджених до позбавлення волі. У

випадках, передбачених законом, поліція має право утримувати даних осіб в ізоляторах тимчасового тримання [4;8]:

01 — Отримання інформації від державних органів та державних підприємств за письмовим запитом у чітко визначені терміни.

02 — Виконання службових обов'язків поліцейським у цивільному одязі. За загальним правилом, поліцейський, який виконує службові обов'язки в цивільному одязі, зобов'язаний завжди мати при собі спеціальний жетон.

03 — Поліція має розширені права із застосування підручних засобів та заходів примусу.

04 — Застосування технічних приладів поліцейськими.

05 — Конвоювання осіб та утримання осіб в ізоляторах тимчасового тримання. На час дії воєнного стану, поліцейські мають право здійснювати конвоювання осіб.

06 — Розмінування та техніко-криміналістичне забезпечення огляду місця події.

07 — Збір біометричних даних. Поліції дозволено здійснювати збирання біометричних даних осіб, у тому числі шляхом дактилоскопіювання, у випадках, передбачених Кримінальним процесуальним кодексом України.

08 — Співпраця поліції з Інтерполом та Європолом.

09 — Атестація поліцейських та службові розслідування.

Отже, навіть в період дії воєнного часу, у разі порушення поліцейським службової дисципліни, за наказом керівника поліції, може бути проведене службове розслідування щодо поліцейського. За зверненням громадян можна призначити розслідування, при написанні заяви на службу, тих чи інших призначених осіб на посаду. Строк службового розслідування становить 10 днів, але може бути продовжений до 20 днів. На час розслідування поліцейського можуть відсторонити від посади [8].

3.3. Особливості роботи національної поліції України в умовах воєнного стану

Відповідно до ст. 1 Закону України (далі – ЗУ) «Про правовий режим воєнного стану», воєнний стан – це особливий правовий режим, що вводиться в Україні або в окремих її місцевостях у разі збройної агресії чи загрози нападу, небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності та передбачає надання відповідним органам державної влади, військовому командуванню, військовим адміністраціям та органам місцевого самоврядування повноважень, необхідних для відвернення загрози, відсічі збройної агресії та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності, а також тимчасове, зумовлене загрозою, обмеження конституційних прав і свобод людини і громадянина та прав і законних інтересів юридичних осіб із зазначенням строку дії цих обмежень [1]. О 05:30 24 лютого 2022 р. було запроваджено воєнний стан на перших 30 діб. Рішення було ухвалено у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України. Відповідно до рішення Ради національної безпеки і оборони України, введеним у дію в установленому порядку указом Президента України, утворені відповідно до законів України військові формування залучаються разом із правоохоронними органами до вирішення завдань, пов'язаних із запровадженням і здійсненням заходів правового режиму воєнного стану, згідно з їх призначенням та специфікою діяльності, закріплено в ч. 1 ст. 16 ЗУ «Про правовий режим воєнного стану» [1]. Робота Національної поліції України (далі – НПУ) дещо змінилась, а саме їх повноваження розширили на час воєнного стану. Так, НПУ зможе отримувати безоплатно інформацію від державних органів, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб, зокрема щодо військовополонених, згідно до ч. 36 ст. 23 ЗУ «Про Національну поліцію» [2]. Також Національна поліція отримує право на конвоювання осіб, затриманих за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, узятих під варту, обвинувачених або

засуджених до позбавлення волі, а також охороняє їх у залі суду, за ч. 37 ст. 23 ЗУ «Про Національну поліцію» [2]. Також уповноважені на оперативне розмінування, у частині виявлення, знешкодження та знищення вибухівки, які є засобами, предметами, знаряддями вчинення адміністративних або кримінальних правопорушень; техніко-криміналістичне забезпечення огляду місця події; організацію робіт з надання, позбавлення та підтвердження допуску поліцейських до проведення спеціальних вибухотехнічних робіт – ч. 39, 40, 41 ст. 23 ЗУ «Про Національну поліцію» [2]. Правоохоронці розширюють співробітництво з Європейським поліцейським офісом (Європол) та діє як Національний контактний пункт між компетентними органами України та Європол; здійснюють представництво та забезпечують виконання зобов'язань України в Міжнародній організації кримінальної поліції – Інтерполі та виступає як Національне центральне бюро Інтерполу; здійснюють збір біометричних даних осіб, відповідно до ч. 42, 43, 45 ст. 23 ЗУ «Про Національну поліцію» [2]. Атестація поліцейських не проводиться на час воєнного стану, закріплено в ч. 6 ст. 57 ЗУ «Про Національну поліцію» [2]. Поліцейським призовного віку на весь період їх служби отримують відстрочку від призову – абзац 2-й, ч.6 ст. 59 ЗУ «Про Національну поліцію» [2]. Громадський контроль за діяльністю поліції, визначений статтями 86, 88 та 90 ЗУ «Про Національну поліцію», не здійснюється на час воєнного часу – ч. 1 ст. 90-1 ЗУ «Про Національну поліцію» [2]. [9].

ВИСНОВКИ

В сучасних умовах національна безпека України стикається з безліччю загроз, що потребує нових форм роботи і комплексних методів реагування. В умовах воєнного стану на національну поліцію покладаються широкий перелік обов'язків, адже необхідно не тільки забезпечувати стабільну роботу в межах покладених повноважень, але й реагувати на загрози спричинені війною. Це і збільшення кількості зброї на території держави, забезпечення безпеки громадян і майна в умовах надзвичайних подій, перевірка особистості значної кількості людей у зв'язку з внутрішньою міграцією та безліч інших нових завдань. Забезпечення ефективної роботи в таких умовах потребує в першу чергу ідентифікації загроз, їх сегрегації (поділу на реальні та потенційні) та формування системи реагування у відповідності до існуючих умов. Військовий стан – це особливий правовий режим діяльності не тільки органів публічної влади й Збройних сил України. Це особливий режим діяльності і органів внутрішніх справ. В такій ситуації органи внутрішніх справ мають особливе місце, зумовлене специфікою виконуваних завдань. Саме від ефективності їх діяльності залежить забезпечення внутрішньої безпеки як громад, так і всієї держави.

Військові дії на території України та запровадження військового часу змінили функції та роль поліції у забезпечення національної безпеки. Були розроблені та прийняті зміни до закону України «про національну поліцію», якими передбачалося розширення повноважень поліцейських на період дії військового часу. Це не тільки ширше коло можливостей щодо застосування примусу, підручних засобів, конвоювання. Це і розмінування, збір біометричних даних та інші.

Але ширше коло повноважень несе і більші ризики. Саме тому, успішне виконання поставлених завдань можливе тільки при дотриманні принципу кореспондованості нових обов'язків з новими правами. Необхідний контроль

для забезпечення дотримання меж дозволеного навіть з урахуванням існуючих загроз та ризиків.

Надзвичайний стан викликає необхідність використання низки спеціальних заходів, які за часту можуть бути небезпечними для життя і здоров'я людей. Ці заходи застосовуються тільки тоді коли всі інші заходи були вже використані та не дали очікуваного результату і не мали впливу на порушників. Особливістю діяльності національної поліції в умовах воєнного стану є відповідність встановленим методам організації і тактики роботи, завданням, функціям і методам роботи: рішенням воєнних місцевих адміністрацій, чинному законодавству, що регламентує їх діяльність в таких умовах. Надзвичайна складність забезпечення внутрішньої безпеки в умовах військового стану вимагає високого рівня мотивації та професійної підготовки працівників національної поліції. Вони повинні усвідомлювати не тільки більшу відповідальність, але й високий рівень очікування і довіри населення, які надзвичайно залежні від ефективної роботи поліції в умовах воєнного стану.

СПИСОК ВМКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Нижник Н. Р., Ситник Г. П., Білоус В. Т. Національна безпека України (методологічні аспекта, стан і тенденції розвитку): Навчальний посібник /За заг. ред. П. В Мельника, Н. Р. Нижника. —Ірпінь, 2000 —304 с.
2. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст.379.
3. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 39, ст.351
4. Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 31, ст.241
5. Проект Закону України від 14.03.2018 № 8068-1
6. Постанова від 16.01.1997 № 3/97-ВР
7. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2001, № 19, ст.94
8. Верховна Рада України; Закон від 15.03.2022 № 2123-ІХ
9. Турбал А.Є., Шпиталенко Г.А./Особливості роботи Національної поліції в умовах воєнного стану.
10. Про правовий режим воєнного стану: Закон України № 389 від 12.05.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-19#Text>
11. Про Національну поліцію. Закон України № 580 від 02.07.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>
12. Інтерв'ю Євгена Жукова про роботу поліції. URL: https://lb.ua/society/2022/03/10/508903_ukrainskiy_svidok_pokazav_yak.html.